

RUS TILI DARSLARINI TO'G'RI TASHKIL QILISH

**Muminova Nodira Maxmudovna. Qodirova Gulbaxor Turdiyevna.
Tillaboyeva Feruza Abdulazizovna. Abdullayeva Nargiza Sobirjonovna.
Turaxodjayeva Moxidil.**

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqolada rus tili darslarini to'g'ri tashkil etishning o'quv natijalari va talabalarning faolligini optimallashtirish muhimligi haqida so'z boradi. Tilni o'zlashtirish va malakasini oshirishga yordam beradigan tuzilgan va qiziqarli o'rganish tajribasini ta'minlash uchun darsni samarali tashkil etish juda muhimdir. Maqolada rus tili darslarining samaradorligiga hissa qo'shadigan, talabalarni til o'rganish sayohatlarida qo'llab-quvvatlovchi asosiy tamoyillar, o'qitish strategiyalari va sinfni boshqarish usullari o'rganiladi.

Kalit so'zlar: rus tili, til ta'limi, darsni tashkil etish, o'qitish strategiyasi, o'quvchilarning faolligi

Kirish:

Rus tili ta'limi muloqot, madaniy tushunish va tilni bilishni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Rus tili darslarini to'g'ri tashkil etish o'quvchilarning faolligini, tilni o'zlashtirishini va malakasini oshirishni qo'llab-quvvatlovchi qulay o'quv muhitini yaratish uchun asosdir. Ushbu maqola rus tili darslarini samarali tashkil etishda o'qituvchilar foydalanishi mumkin bo'lgan tamoyillar va strategiyalarni yoritishga qaratilgan.

Darsni to'g'ri tashkil etish tamoyillari:

1. Aniq o'quv maqsadlari: Har bir darsning boshida aniq o'quv maqsadlarini belgilash o'qitishni boshqarish va talabalarga maqsad va yo'nalish hissini berish uchun muhim ahamiyatga ega. O'quv maqsadlari aniqlik va diqqatni jamlash uchun aniq, o'lchanadigan, erishish mumkin bo'lgan, tegishli va vaqtga bog'liq (SMART) bo'lishi kerak.

2. Ketma-ket ko'nikmalarni rivojlantirish: Ilgari olingan ko'nikma va bilimlarga asoslangan darslarni ketma-ket tashkil etish tilni o'zlashtirishni osonlashtirishning kalitidir. Darslarni yangi lug'at, grammatika tushunchalari va til ko'nikmalarini joriy etish va mustahkamlash uchun tashkil etish o'quvchilarning o'rganish natijalarini bosqichma-bosqich oshiradi.

3. Turli xil o'qitish metodlari: ko'rgazmali qurollar, interfaol mashg'ulotlar, rolli o'yin mashqlari va multimedia resurslari kabi turli xil o'qitish usullarini o'zida mujassamlashtirgan holda o'qitishning turli uslublariga mos keladi va o'quvchilarning

faolligini oshiradi. O'qitish usullarini diversifikatsiya qilish darslarni dinamik va interaktiv bo'lib, o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qiladi.

4. Shakllantiruvchi baholash strategiyalari: viktorinalar, og'zaki taqdimotlar va guruh loyihalari kabi formativ baholash strategiyalarini dars davomida integratsiyalash talabalar va o'qituvchilar uchun qimmatli fikr-mulohazalarni beradi. Formativ baholash o'quvchilarning taraqqiyotini kuzatish, yaxshilash uchun yo'nalishlarni aniqlash va individual ta'lim ehtiyojlarini qondirish uchun ko'rsatmalarni moslashtirishga yordam beradi.

Sinfni boshqarishning samarali usullari:

1. Ijobiy ta'lim muhitini yaratish: Ijobiy va inklyuziv ta'lim muhitini yaratish o'quvchilarning motivatsiyasi, ishonchi va ishtirokini rivojlantirish uchun muhim ahamiyatga ega. Ochiq muloqot, o'zaro hurmat va hamkorlikda o'rganishni rag'batlantirish o'quvchilarning faolligini oshiradi va sinf madaniyatini qo'llab-quvvatlaydi.

Ijobiy ta'lim muhitini yaratish o'quvchilarning motivatsiyasini, ishonchini va rus tili darslarida faolligini oshirish uchun juda muhimdir. Inklyuziv va qo'llab-quvvatlovchi sinf madaniyati o'rganish tajribasini sezilarli darajada oshirishi va talabalarning tilni o'zlashtirishi va malakasini oshirishga hissa qo'shishi mumkin. Ochiq muloqot, o'zaro hurmat va hamkorlikda o'rganishni rag'batlantirish rus tili sinflarida ijobiy ta'lim muhitini targ'ib qilishning asosiy strategiyasidir.

1.1. Ochiq muloqot:

- Ochiq muloqotni rag'batlantirish o'quvchilar o'z fikrlari, g'oyalari va savollarini bimalol ifoda eta oladigan muhit yaratishni nazarda tutadi.

- O'qituvchilar o'quvchilarni faol tinglash, munozaralar uchun imkoniyat yaratish va konstruktiv fikr bildirish orqali ochiq muloqotga yordam berishi mumkin.

- Ochiq muloqot madaniyatini targ'ib qilish orqali o'quvchilarning o'quv materiali bilan shug'ullanishi, dars mashg'ulotlarida ishtirok etishi, o'quv jarayonining faol ishtirokchilari sifatida o'zini qadrlanishini his etishi mumkin.

1.2. O'zaro hurmat:

- Ijobiy ta'lim muhitini yaratish uchun talabalar va o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida o'zaro hurmatni rivojlantirish muhim ahamiyatga ega.

- Turli nuqtai nazarlar, kelib chiqishi va fikrlarini hurmat qilish muhimligini ta'kidlash bag'rikenglik va tushunish madaniyatini rivojlantirishga yordam beradi.

- Talabalar o'zlarini hurmat va qadrli ekanini his qilsalar, ular o'rganishga, tengdoshlari bilan hamkorlik qilishga va sinfdagi mashg'ulotlarda faol ishtirok etishga bo'lgan qiziqishni his qilishadi.

1.3. Hamkorlikda o'rganish:

- Hamkorlikdagi o'quv faoliyatini amalga oshirish o'quvchilarning faolligini, jamoada ishlashini va tengdoshlarning o'zaro munosabatlarini rivojlantiradi.

- Guruh loyihalari, juftlik va hamkorlikdagi vazifalar o'quvchilarni birgalikda ishlashga, fikr almashishga va bir-biridan o'rganishga undaydi.

- Hamkorlikda o'rganish nafaqat o'quvchilarning til ko'nikmalarini oshiribgina qolmay, balki sinfda hamjamiyat va daxldorlik hissini uyg'otadi.

Rus tili darslarida ijobiy va inklyuziv ta'lim muhitini yaratish orqali o'qituvchilar o'quvchilarning motivatsiyasi, ishonchi va faolligini oshirishi mumkin. Talabalar

o'zlarini qo'llab-quvvatlashlarini, hurmat qilishlarini va ochiq muloqot qilishga undashlarini his qilsalar, ular o'quv jarayonida faol ishtirok etishlari, tildan foydalanishda tavakkal qilishlari, rus tili va madaniyatini chuqurroq tushunishlari mumkin bo'ladi. Ijobiy sinf madaniyatini yaratishga sarmoya kiritish nafaqat o'quvchilarning til o'rganish natijalarini yaxshilaydi, balki to'laqonli va boyituvchi ta'lim tajribasi uchun asos yaratadi.

2. Vaqtni boshqarish: Vaqtni samarali boshqarish o'quv vaqtini maksimal darajada oshiradi va darslarning muammosiz o'tishini ta'minlaydi. Faoliyatlar, o'tishlar va tanaffuslar uchun aniq vaqt jadvalini belgilash darslar davomida diqqatni jamlash va samaradorlikni saqlashga yordam beradi.

3. Differentsial ta'lim: Differentsiallashtirilgan ta'lim orqali o'quvchilarning turli xil ta'lim ehtiyojlari va qobiliyatlarini tan olish va moslashtirish o'quvchilarning tushunishi va ishtirokini kuchaytiradi. Ta'limni individual o'rganish uslublari, imtiyozlari va malaka darajalariga moslashtirish shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasini rag'batlantiradi va talabalar muvaffaqiyatini qo'llab-quvvatlaydi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, rus tili darslarini to'g'ri tashkil etish puxta rejalashtirish, aniq maqsadlar, turli xil o'qitish usullari va sinfni boshqarishning samarali strategiyalarini talab qiladi. Darsni samarali tashkil etish tamoyillarini o'zida jamlagan va jozibador o'qitish amaliyotini qo'llash orqali o'qituvchilar o'quvchilarning til o'zlashtirishi va malakasini oshiradigan dinamik va qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratishi mumkin. Rus tilini o'qitishda darslarni tashkil etishni takomillashtirish bo'yicha doimiy sa'y-harakatlar talabalar o'rtasida lingvistik kompetentsiya, madaniy xabardorlik va madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish uchun juda muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Муминова, Н. М. "Общие вопросы методики преподавания русского языка как иностранного на начальном этапе обучения." *Экономика и социум* 6 (73) (2020): 910-912.

2. MUMINOVA, NODIRA MAXMUDOVNA, FERUZA ABDULAZIZOVNA TILLABAYEVA, and NIGORA ABDUKARIMOVA BAKHTIYOR QIZI. "Interdisciplinary Communication in the Linguistic Analysis of a Literary Text in Russian Lessons in the Role of the Socio-psychological Aspect of Communication with Students." *JournalNX* 6.12 (2020): 58-62.

3. TILLABAEVA, F., N. MUMINOVA, and S. ZHABBAROVA. "A Way to Implement Intersubject Communications in Russian Classes in High School Using a Linguistic Analysis of a Literary Text." *JournalNX* 6.05 (2020): 290-292.

4. Qodirova, G. T. "Linguistic and communicative competence in learning language." *International conference*. 2016.

5. Qodirova, G. T. "The use of computers to improve the professional level of teaching and learning." *Экономика и социум* 6 (73) (2020): 234-236.

6. Qodirova, G. T. "The didactic concept of teaching based on computer technologies." *Экономика и социум* 6 (73) (2020): 224-226.

7. TILLABAYEVA, Feruzaxon. "RUS VA O'ZBEK TOPISHMOQLARIDA TABU, MAROSIM HAMDA URF-ODATLARGA OID TUSHUNCHALAR IFODASI." *News of the NUUz* 1.1.7 (2024): 340-342.
8. Vakhidova, F. "INGLIZ YURIDIK TERMINLARINING LEKSIK-SEMANTIK IFODALANISHI." *Namangan davlat universiteti Ilmiy axborotnomasi*,(7) (2023): 469-475.
9. Tillabayeva, G. "BOSHLANG'ICH TA'LIMDA TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING SAMARALI JIHATLARI." *Форум молодых ученых* 10 (74) (2022): 3-6.
10. Джаббарова, Ч., and Н. Абдуллаева. "BHMS va MHXS konvergentsiyasi sharoitida majburiyatlar hisobini takomillashtirish." *Новый Узбекистан: успешный международный опыт внедрения международных стандартов финансовой отчетности* 1.5 (2022): 266-269.
11. Abdullaeva, N. "PERSONALITY-ORIENTED TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING." *Science and innovation* 3.B9 (2024): 54-57.
12. Абдуллаева, Наргиза Собиржоновна, and Набижон Солиевич Темиров. "ОБУЧЕНИЕ ИНОЯЗЫЧНОМУ ЯЗЫКОВОМУ МАТЕРИАЛУ В НЕЯЗЫКОВОМ ВУЗЕ." *Science and innovation* 2.Special Issue 5 (2023): 135-139.